

Styresak 47-2015

Nordlandssykehuset HF's forskningsstrategi for perioden 2015 - 2025

Saksbehandler:

Petter Roman Øien og Jan Terje Henriksen

Saksnr.:

2014/2628

Dato:

16.04.2015

Dokumenter i saken:

Trykt vedlegg: Forskningsstrategi for 2015 – 2025
 Høringssvar fra Norsk Sykepleierforbund

Bakgrunn:

I oppdragsdokumentet (OD) for 2015 fra Helse Nord RHF¹ til Nordlandssykehuset HF (NLSH) er det gitt følgende føring:

«Tilstrebe økt omfang og implementering av klinisk pasientrettet forskning, helsetjenesteforskning, global helseforskning og innovasjoner som bidrar til økt kvalitet, pasientsikkerhet, kostnadseffektivitet og mer helhetlige pasientforløp.»

Det er formulert mål i OD for 2015 som tilsier at NLSH blant annet skal utvikle strategier og planer med tiltak som kan bidra til å nå målene i HelseOmsorg21², etablere rutiner for formidling og implementering av forskningsresultater og følge opp brukermedvirkning i forskning. Forskningen ved NLSH har i stor grad vært basert på faglige initiativ og drivkrefter blant foretakets ansatte. De siste årene har omfanget av forskningen vokst jevnt, men uten at forskningen har blitt satt systematisk opp mot kvalitet, pasientsikkerhet, kostnadseffektivitet og helhetlige pasientforløp slik det er beskrevet i OD. Det grunnleggende formålet med NLSHs forskningsstrategi er både å styrke forskningen og å systematisere, strukturere og organisere forskningsaktiviteten i foretaket, slik at foretaket i enda større grad kan imøtegå de målene HOD og Helse Nord RHF har definert for helseforetaket.

Sak om forskningsstrategi ble opprinnelig lagt frem for styret 24. mars (sak 31/2015), men ble trukket grunnet ønske om høringsrunde med de foretakstillitsvalgte. Høring ble gjennomført og saken presenteres nå på nytt. Som følge av innspill er noen mindre endringer gjort. Tverrfaglighet i forskning, en nærmere definisjon av hva som ligger i begrepet "helsefaglig", forskningslaboratoriets betydning for forskning ved NLSH og forskningsstrategiens relevans for strategi for kvalitet og pasientsikkerhet er derfor lagt inn i strategien. Utdanning og kompetanse til og med mastergrad ligger i mandatet for strategisk kompetanseplan, og er således ikke en del av denne strategien.

Status

Det nasjonale målesystemet for forskning i regi av Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) og NIFUs rapport «Ressursbruk til forskning i helseforetakene i 2013» viser følgende status for NLSH i 2013:

¹ En nesten identisk målformulering er formulert i Helse- og omsorgsdepartementets OD til Helse Nord RHF s for 2015.

² <http://www.helseomsorg21.no/>

- Foretaket ble rangert som nummer 7 sortert etter finansieringspoeng (4,377), nummer 15 etter publiseringspoeng (31,64) og som nummer 13 av alle nasjonale helseforetak målt etter totalt antall forskningspoeng (36,02).
- Sett i forhold antall forskningspoeng pr forskningsårsverk befinner NLSH seg på øvre del, med høyst respektable 1,62 poeng pr forskningsårsverk³.
- Samme år ble cirka 0,7 % av det totale driftsbudsjettet brukt til forskningsformål, hvilket er gjennomsnittlig for helseforetak av omtrent samme størrelse som NLSH og som ikke har status som universitetssykehus.

Status ved inngangen til 2015 er følgende for forskning ved NLSH er at cirka 40 ansatte i foretaket har doktorgrad hvorav 25 % har professor-kompetanse. 20 personer er opptatt på et ph.d.-program. I foregående strategiperiode har man stort sett hatt én til to disputaser pr år. Fra og med 2015 forventes en økning i dette tallet. Det er holdepunkt for at vi kan forvente fire disputaser ved NLSH inneværende år. Vi håper at dette vil holde seg noen lunde stabilt i årene som kommer. Innen flere områder befinner forskningen ved NLSH seg i nasjonal front. Aktiviteten ved Forskningslaboratoriet, som er innrettet mot studier av kroppens medfødte immunforsvar, og da spesielt komplementsystemets forhold til inflammasjonsreaksjonen («betennelsesreaksjonen»), er et godt eksempel på dette. Den vitenskapelige publiseringen har økt jevnt de siste årene, noe som må ses i sammenheng med at stadig flere klinikere har avlagt ph.d.-grad. Det er en positiv utvikling i antall forfatterbidrag og publikasjoner i perioden 2011 – 2014, men en relativt jevn andel publikasjoner i nivå 2 – tidsskrifter (de høyest rangerte tidsskriftene). NLSH kan vise til et svært tilfredsstillende antall innvilgende prosjekter fra Helse Nord RHF.

Utfordringer

Forskningen ved NLSH har vokst jevnt i omfang de siste årene. Når det sammenlignes med tilsvarende tall da forrige forskningsstrategi ble lagt frem for behandling for NLSHs styre⁴, ser man at utviklingen har vært positiv. Som et resultat ligger man relativt godt an i en nasjonal kontekst er sett i forhold til både forskningskvalitet og – kvantitet. Samtidig har man utfordringer knyttet til følgende:

- Forskning som aktivitet er i begrenset grad integrert i virksomheten på de ulike klinikkene. Det er dermed utfordrende å sikre at forskning får ønsket effekt i forhold til målformuleringene som er definert i oppdragsdokumentet for 2015.
- Man har felles retningslinjer for forskningsprosjekter, men ikke en tilsvarende felles tilnærming til forskning som oppgave ved den enkelte klinikk. Som en konsekvens av dette er også fokus på forskning vektlagt forskjellig på de åtte klinikkene.
 - Innen somatikk er det samlede antallet personer med doktorgrad relativt høyt, men fordelingen på de ulike klinikkene er ujevn.
 - Innen helsefag er antallet personer med doktorgrad lavt. Ved inngangen til 2015 er ett ph.d.-prosjekt under oppstart, men dette er et område som vil trenge fokus og oppfølging i tiden som kommer.
 - Man kan vise til et relativt høyt antall ph.d.-prosjekter innen psykiatri/rus. Utfordringen består i at man har for få seniorforskere på området, noe som får konsekvenser for veiledningskapasitet. Klinikk for psykisk helse og rus har også hatt utfordringer knyttet til opprettholdelse av full spesialisering i psykiatri som resultat av for lav forskningsaktivitet.
- NLSH må utvikle et målbilde for hvordan innovasjonsbegrepet skal forstås og hvordan NLSH stiller seg til de ulike elementene som inngår i dette. Dette arbeidet er så vidt

³ 22, 2 forskningsårsverk i henhold til NIFU-rapport 28/2014.

⁴ Styresak 56/2011

påbegynt. Det vil på et senere tidspunkt bli fremlagt en styresak om innovasjon i NLSH hvor styret vil bli bedt om å ta stilling til ulike problemstillinger av strategisk art.

- Ekstern forskningsfinansiering kommer i all hovedsak kommer fra Helse Nord RHF. Potensialene for ekstern finansiering fra Norges forskningsråd og EUs forskningsprogram (Horisont 2020) er i begrenset grad utnyttet.

Forskningsstrategien – fokus og innretning

Med utgangspunkt i status for forskning og de utfordringene man ser relatert til spesialisthelsetjenesten, har man definert følgende overordnede målsettinger i forskningsstrategien for 2015 – 2025:

1. Forskning er en del av NLSHs virksomhetsidé og skal således bidra til at pasienttilbudet holder høy kvalitet og stadig er under utvikling og forbedring.
2. Forskningen skal være en integrert del av virksomheten i den enkelte klinikk. Det skal etableres ordninger som ivaretar at personer i ulike faser av forskerkarrieren.
3. Det er av særskilt betydning å styrke forskning innen helsefag og psykiatri/rus.
4. Forskning initiert og drevet av egne forskere skal bidra til at fokuset på faglig utvikling ivaretas. NLSH trenger ansatte som kan holde seg forskningsmessig oppdatert på sine områder, og som på den måten er i stand til å oversette relevant forskning til klinisk praksis ved sykehuset. Sterke fagmiljøer som driver klinikknær forskning er viktig og nødvendig for å ivareta dette.
5. NLSH skal med sin regionale forankring bidra til nasjonal og internasjonal kunnskapsbygging innen helsefag, psykiatri/rus og somatikk.

I forlengelsen av dette er det formulert egne tiltaksområder på alle sentrale områder innen forskning. De overordnede målsettingene og de ulike tiltaksområdene er operasjonalisert i form av definerte resultatmål for strategiperioden.

Prosess og brukermedvirkning

Det reetablerte, foretaksovergrepene forskningsutvalget har vært sentralt i utviklingen av forskningsstrategien. Utvalget ble satt sammen høsten 2014 på bakgrunn av nominering av forskere fra den enkelte klinikkens sjef. Medisinsk direktør var ansvarlig for endelig sammensetning, som er som følger:

- Avdelingsleder for Avdeling for forskning og pasientsikkerhet (leder)
- Seks representanter fra klinikkene, hvorav fire har forskerkompetanse og to er stipendiater
- Én brukerrepresentant oppnevnt av brukerutvalget i helseforetaket

Sekretariatsrollen ivaretas av Seksjonsleder for forskning.

I OD for 2015 heter det forskning skal inkludere «... aktiv medvirkning fra brukere». Da forskningsutvalget ble etablert, var det derfor naturlig å ha en brukerrepresentant som ett av utvalgets faste medlemmer. Implisitt har brukermedvirkning vært ivaretatt gjennom forskningsutvalgets rolle i arbeidet, og er tydelig formulert som satsingsområdene i strategien.

Proessen rundt NLSHs nye forskningsstrategi har vært som følger:

- 2014:
 - 5. desember: Forskningsutvalget behandler første strategiutkastet. Det besluttes å gjennomføre et eget møte tidlig i 2015 hvor saken tas opp igjen.

- 2015:
 - 6. januar 2015. Forskningsutvalget går gjennom utkastet og kommer med tilbakemeldinger.
 - 27. januar: Forskningsutvalget går gjennom revidert utkast til strategi og gir endelige innspill som implementeres i dokumentet.
 - 28. januar: Forskningsutvalgets forslag til strategi oversendes klinikksjefer, fagsjef, medisinsk direktør og administrerende direktør.
 - 3. februar: Forskningsstrategien legges frem og diskuteres i klinikksjefmøte.
 - 27. februar: Forskningsutvalget reviderer forskningsstrategi med utgangspunkt i innspill fra møtet 28. januar.
 - 24. mars: Forslag til forskningsstrategi presenteres for NLSHs styre. Saken trekkes for å gjennomføre høring med de foretakstillitsvalgte.
 - 26. mars: Forskningsstrategi sendes ut til høring med frist 13. april (opprinnelig ble frist satt til 9. april, men forlenget etter forespørsel fra Norges sykepleierforbund). Høringssvarene gjennomgås av forskningsutvalget.
 - 22. april: Forslag til forskningsstrategi presenteres for NLSHs styre.

Direktørens vurdering:

Direktøren er fornøyd med det omfang og kvalitet forskningen ved NLSH representerer. For at den positive utviklingen skal fortsette, er det vesentlig å sikre planmessig og systematisk implementering av forskning i foretakets virksomhet. Høy forskningsaktivitet som holder et høyt internasjonalt nivå vil være et viktig bidrag til NLSHs arbeid med kvalitet og pasientsikkerhet. Utover dette er forskning av stor strategisk betydning for foretakets spesialistgruppering (gruppe 1 og 2), hvor kriterier i stor grad er bygd opp rundt forskning. Pr dato er NLSH gruppe 1 – sykehus innen generell kirurgi, indremedisin, medisinsk biokjemi, nevrologi, patologi og psykiatri. Det er av stor strategisk betydning for foretaket å opprettholde sine eksisterende spesialiseringer. Til sist er forskning viktig i sykehusets omdømmebygging. Strategien vil med sin innretning og sitt innhold være et viktig virkemiddel i rekruttering av intern og ekstern arbeidskraft. Direktøren anbefaler styret å gi sin tilslutning til forskningsstrategien slik den foreligger.

Innstilling til vedtak:

Styret vedtar det fremlagte utkastet til forskningsstrategi som Nordlandssykehusets forskningsstrategi for perioden 2015 – 2025.

Avstemming:

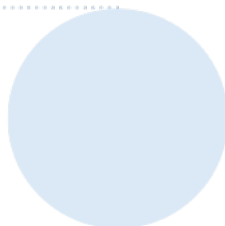
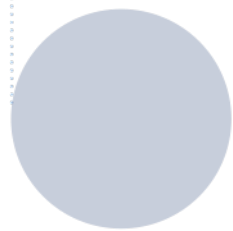
Vedtak:

NORDLANDSSYKEHUSET
NORDLÁNDÁ SKIPPIJVÍESSO

Forskningsstrategi for 2015 - 2025

1. Innledning

Forskning defineres ofte på følgende måte:

«Forskning og utviklingsarbeid (FoU) er definert som kreativ virksomhet som utføres systematisk for å oppnå økt kunnskap, herunder kunnskap om mennesket, kultur og samfunn, og omfatter også bruken av denne kunnskapen til å finne nye anvendelser.»¹

FoU-begrepet inkluderer også kvalitetsprosjekter. Formidling (populærvitenskapelig, undervisning og innovasjon) kommer også i forlengelse av definisjonen ovenfor. Forskning er en av de fire lovpålagte oppgavene i helsesektoren, og har dermed en grundig forankring i helseforetakenes virksomhet. I Proposisjon 1 S(2013–2014)² er følgende formulert:

«Alle helseforetak er kunnskapsinstitusjoner og skal ha forskning som en integrert del av sin virksomhet. Forskning er viktig både for å bidra til ny kunnskap, og for å bidra til kompetanse og utvikling i sykehusene.»

Dette utgjør den grunnleggende rammen for forskning i helsesektoren. Ved Nordlandssykehuset (NLSH) er forskning nedfelt i foretakets virksomhetsidé på følgende måte:

«Nordlandssykehuset skal være et ledende sykehus i Nord-Norge innenfor diagnostikk, behandling, utdanning, opplæring og forskning. Vi skal dekke befolkningens behov for spesialisttjenester og ønsker å være det naturlige førstevalg for befolkningen i Salten, Lofoten og Vesterålen. Pasienten skal stå i sentrum for all vår virksomhet.»³

2. Forskingen ved NLSH

I tråd med det ovennevnte lovpålegget og den definerte virksomhetsideen kan NLSH vise til en relativt omfattende forskningsaktivitet. Dette gjenspeiles i Helse- og omsorgsdepartementets (HOD) nasjonale målesystem for forskning, hvor NLSH i 2013⁴ ble rangert som nummer sju blant helseforetakene sortert etter finansieringspoeng, nummer 15 etter publiseringspoeng og som nummer 13 målt etter totalt antall forskningspoeng. Samme år ble cirka 0,7 % av det totale driftsbudsjettet brukt til forskningsformål, hvilket er gjennomsnittlig for helseforetak av omtrent samme størrelse som ikke har status som universitetssykehus. Forskningsaktiviteten har vokst jevnt i omfang de siste årene. Dette gjelder både eksternt finansiert forskningsvirksomhet og vitenskapelig publisering. Ved utgangen av 2014 har man drøyt 40 registrerte personer med doktorgrad og i underkant av 20 personer opptatt på en doktorgradsutdanning.

	Somatikk	Helsefag	Psykatri/rus
Antall personer med ph.d. (professorer)	26 (7)	2 (0)	8 (2)
Antall ph.d.-studenter	14	1 ⁵	6

Selv om NLSH i en nasjonal målestokk oppnår tilfredsstillende resultater innen forskning, er det viktig å påpeke at foretaket står overfor en del utfordringer.

- Innen psykiatri/rus kan man vise til et relativt høyt antall ph.d.-prosjekter. Utfordringen består i at man har for få seniorforskere på området, noe som får konsekvenser for veiledningskapasitet. Klinikk for psykisk helse og rus har også hatt utfordringer knyttet til opprettholdelse av full spesialisering i psykiatri som resultat av for lav forskningsaktivitet.
- Innen helsefag⁶ er forskningsomfanget og antallet personer med ph.d. generelt lavt.
- Innen somatikk er det til dels store variasjoner mellom klinikkene i forhold til antall forskere og forskningsaktivitet.

¹ OECDs Frascati-manual

² <http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/regpubl/prop/2013-2014/prop-1-s-20132014.html?id=739786>

³ <http://www.nordlandssykehuset.no/maal-og-strategier/category19897.html>

⁴ Tallene for 2014 foreligger ikke.

⁵ Det ene prosjektet er innen fysioterapi, med oppstart våren 2015.

⁶ Begrepet "helsefag" inkluderer sykepleiere, fysioterapeuter, ergoterapeuter, bioingeniører, sosionomer etc.

Forskningsvirksomheten ved NLSH er i begrenset grad systematisert og strukturert, og avhenger i for stor grad av enkeltindividets initiativ og engasjement. Samlet sett er forskningen ved NLSH derfor sårbar. Selv om NLSHs resultater kan betegnes som tilfredsstillende, er det grunn til å påpeke at de øvrige helseforetakene ikke vil stå stille innen forskning i årene som kommer, og at det derfor er viktig fortløpende å styrke innsatsen på området med tanke på å være konkurransedyktige i en nasjonal kontekst.

3. Overordnede målsettinger for NLSH

NLSH har med utgangspunkt i det ovennevnte følgende overordnede målsettinger for sin forskningsvirksomhet:

1. Forskning er en del av NLSHs virksomhetsidé og skal således bidra til at pasienttilbudet holder høy kvalitet og stadig er under utvikling og forbedring. Forskningsstrategien er derfor et viktig bidrag til foretakets strategi for kvalitet og pasientsikkerhet⁷.
2. Forskningen skal være en integrert del av virksomheten i den enkelte klinikk. Det skal etableres ordninger som sikrer at personer i ulike faser av forskerkarrieren ivaretas.
3. Det er av særskilt betydning å styrke forskning innen helsefag og psykiatri/rus.
4. Forskning initiert og drevet av egne forskere skal bidra til at fokuset på faglig utvikling ivaretas og opprettholdes. NLSH trenger forskere som kan holde seg forskningsmessig oppdatert på sine områder, og som på den måten er i stand til å oversette relevant forskning til klinisk praksis ved sykehuset. Sterke fagmiljøer som driver klinikknær forskning er viktig og nødvendig for å ivareta dette.
5. NLSH skal med sin regionale forankring bidra til nasjonal og internasjonal kunnskapsbygging innen helsefag, psykiatri/rus og somatikk.

4. Tiltaksområder

Dersom overordnet målsetting skal kunne realiseres, er det av grunnleggende betydning at forskning er godt integrert i driften både av helseforetaket generelt og av den enkelte klinikk. Dette innebærer gjennomgående forankring og felles forståelse av forskningens rolle og betydning. I tillegg vil følgende være gjennomgående for all forskning ved NLSH:

- a. Forskningsvirksomheten skal til enhver tid bygge på de gjeldende standarder for god etikk som er nedfelt i nasjonale og internasjonale lover, regelverk og retningslinjer.
- b. Forskningen ved NLSH er innrettet mot nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere og forskningsmiljøer. Samtidig er NLSH en stor regional forskningsaktør. Det er viktig at man er seg denne rollen bevisst. I denne konteksten er samarbeid med alle norske universitetsmiljøer, i tillegg til ulike deler av offentlig sektor (kommuner og fylkeskommuner) og forskningsinstitutter, av stor betydning. Dette inkluderer også fokus på tverrfaglig forskning.
- c. Det skal legges til rette for at forskerlinjestudenter på medisinerutdanningen kan gjennomføre prosjekter ved NLSH og at en større andel 5. års oppgaver på medisinerutdanning skjer ved NLSH. Tilsvarende vil også være viktig for alle andre masterutdanninger som har relevans for foretaket.

4.1 Tilrettelegging for ansatte med forskerkompetanse

Forutsigbare betingelser for personer med doktorgrad er viktig for å kunne styrke forskningen ved NLSH. Postdoc-stillinger er et særlig viktig virkemiddel i denne sammenhengen. Sykehuset skal i løpet av strategiperioden utvikle og implementere felles retningslinjer for forskning gjeldende for alle klinikkene. Dette vil være et viktig signal til ansatte ved sykehuset om at forskning verdsettes. Samtidig synliggjør dette for eksternt arbeidskraft med doktorgrad at NLSH vil legge til rette for forskningsaktivitet, noe som forventes også å ha en effekt med hensyn til rekruttering. Retningslinjene innebærer at klinisk personell med doktorgrad etter avtale med klinikkleidelse får mellom 20 og 25 % av årsverket satt av til forskning. Følgende betingelser vil ligge til grunn for forskningstiden:

- Forskningen skal bidra til å styrke den evidensbaserte kliniske praksisen ved enkelte klinikk. Kunnskapsbasert praksis (KBP) er en naturlig del av dette⁸.

⁷ Styresak 41/2013.

- Det skal stilles klare krav om at dette styrker klinikkens virksomhet. Veiledning (master-/ph.d.-nivå), vitenskapelig publisering, søknader om ekstern finansiering, prosjektarbeid og/eller formidling internt i klinikk eller eksternt skal stå sentralt.
- Hver forsker utarbeider hver høst en plan for forskning kommende år sammen med resultatrapport for inneværende år som oversendes Seksjon for forskning. Nevnte seksjon vil sette sammen en komité som vurderer rapport og plan og gir klinikkensjefene tilrådinger. Tildeling av forskningstid og konkretisering av krav som stilles skjer således formelt gjennom en gjensidig avtale mellom forsker og klinikkensjef.

4.2 Organisering

For det første er det av grunnleggende betydning at forskning som aktivitet organiseres inn i virksomheten ved den enkelte klinikk for å sikre nødvendig strukturering og styring. Dette innebærer også at beslutninger relatert til forskning skal følge de etablerte linjestructurene i helseforetaket. Derneft er det ønskelig at forskningen ved NLSH i større grad blir en kollektiv øvelse. Dette bidrar til faglig utvikling og stimulans, noe som vil være et fortrinn hvis man skal nå opp i konkurransen om ekstern finansiering. Til sist er tilhørighet til en gruppe et stort fortrinn for ph.d.-studenter. Samlet taler dette for at utvikling mot etablering av forskningsgrupper bør være resultat av en naturlig utvikling. Samtidig er det viktig å understreke at også forskningsaktivitet som ikke skjer i forskningsgrupper skal kunne stimuleres og støttes.

4.3 Forskningslaboratoriet

Etableringen av forskningslaboratoriet ved NLSH har hatt sentral betydning i utviklingen av forskning, og vil også i fremtiden være svært viktig for den vitenskapelige produksjonen i foretaket. Laboratoriet og dets ansatte har over lang tid bidratt til utvikling av nye ph.d.-prosjekter, oppfølging av medisiner- og forskerlinjestudenter og en lang rekke vitenskapelige publikasjoner. Det er derfor av grunnleggende betydning at satsingen på forskningslaboratoriet videreføres og hvis mulig styrkes.

4.4 Ph.d.-utdanning

For at NLSH skal være i stand til å nå sine strategiske målsettinger, er det av grunnleggende betydning at det legges godt til rette for kvalifisering til ph.d.-graden. Dette gjelder både fasen frem til opptak på et ph.d.-program⁹ og fasen fra opptak til avlagt doktorgrad, noe som innebærer både prioritering ved den enkelte klinikk/avdeling/enhet, gode forskningsmessige rammer for ph.d.-kandidatene og administrativ oppfølging/kvalitetssikring. Det vil være en målsetting for NLSH at kandidater sikres god gjennomstrømming i sine doktorgradsløp uten at dette går ut over kvalitet.

4.5 Innovasjon

I forlengelsen av Stortingsmelding 10 (2012–2013) God kvalitet – trygge tjenester¹⁰ ble det besluttet å utarbeide en forsknings- og innovasjonsstrategi innen helse og omsorg for det 21. århundre, kalt HelseOmsorg21¹¹. Dette ble gjort for å sikre en samlet og gjensidig integrerende tilnærming til forskning og innovasjon. I tråd med de nasjonale føringene anses det derfor som viktig å utarbeide en strategi som integrerer disse to områdene.

4.6 Vitenskapelig publisering

NLSH kan de siste årene vise til en stadig økende forskningsaktivitet i form av vitenskapelig publisering. Institusjonen ønsker å legge til rette for at denne utviklingen kan fortsette i årene som kommer. For at denne målsettingen skal oppnås er det ønskelig at så mange som mulig av institusjonens ansatte med forskerkompetanse publiserer jevnlig. Dette ekskluderer ikke de ansatte

⁸ Behandlet av NLSHs styre (styresak 25/2011).

⁹ Bistand til spissing av problemstilling og utforming av søknad om finansiering.

¹⁰ http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/regpubl/stmeld/2012-2013/meld-st-10-20122013.html?regj_oss=1&id=709025

¹¹ <http://www.helseomsorg21.no/>

uten forskerkompetanse som har ambisjoner om å publisere vitenskapelig. Tilrettelegging for økt publiseringssaktivitet kan blant annet skje i form av fristilt tid eller ulike former for skrivekurs.

4.7 Ekstern finansiering

Økt ekstern inntjening er en forutsetning for å kunne øke forskningsinnsatsen ved NSLH. Midler fra Helse Nords utlysninger er i så måte viktig, samtidig som det må understrekes at flere andre finansieringskilder også er relevante. Blant disse er Norges forskningsråd og Horisont 2020 de mest sentrale. Dette betyr at det skal jobbes aktivt med å bygge et støtteapparat som sikrer at søknader til eksterne kilder har høy vitenskapelig standard og at andelen søknader som innvilges øker. På de områder der det er mulig skal NLSH inngå administrativt samarbeid med Universitetet i Nordland med det formål å øke antallet eksternt finansierte prosjekter.

4.8 Brukermedvirkning

Det er viktig at allmennheten oppfatter forskning som nyttig. Pasienter, pårørende og brukerorganisasjoner bør derfor bidra med innspill som sikrer relevante forskningstema. Nevnte grupper skal også spille en rolle i gjennomføring av pasientnære studier. NLSH ønsker å legge til rette for brukermedvirkning i forskning og innovasjon. Dette skal bidra til at det forskes på relevante temaer som er i tråd med brukernes behov. I denne sammenhengen er forskningsformidling særskilt viktig. Formidlingen må skje ved hjelp av fremstillingsmåter og ved en slik språkbruk at den er forståelig for mottakerne (pasienter, pårørende og brukerorganisasjoner). Helse Nord RHF vedtok for øvrig i sitt styremøte 26. februar 2015¹² retningslinjer og tiltak innen brukermedvirkning basert på en nasjonal rapport. Dette vedtaket vil ligge til grunn for NLSHs tilnærming til brukermedvirkning i forskning.

5. Resultatmål

NLSH ønsker følgende mål- og resultatområder realisert i løpet av strategiperioden:

1. Organisering av forskning skal tydeliggjøres og synliggjøres.
 - a. Det skal tidlig i strategiperioden utvikles felles rammer for alle klinikkene som ivaretar forskningsstrategiens tiltaksområder og som sikrer ensartede betingelser for forskerne ved de ulike klinikkene på de ulike tiltaksområdene.
 - b. Hver klinikk skal utarbeide en handlingsplan for forskning som svarer på de minstekravene som angis i det følgende. Kravene kan kun fravikes dersom særskilte argumenter taler for det. Planen skal særlig fokusere på hvordan man sikrer systematisk videreutvikling av klinisk praksis basert på egen og andres forskning.
 - c. NLSH skal minimum én gang annet hvert år arrangere en egen temadag relatert til forskning for utvidet ledergruppe.
2. Forskerkompetansen ved NLSH skal styrkes betraktelig.
 - a. Man skal ha 4 til 6 disputaser årlig ved NLSH innen strategiperiodens utløp.
 - b. Alle klinikkene skal ha minimum 1-2 studenter opptatt i et doktorgradsprogram.
 - c. Det skal etableres minimum én D-stilling pr klinikk.
 - d. Alle klinikkene skal ha minimum én postdoc-stilling.
 - e. Foretaket og klinikkene skal sikre veiledningskompetanse gjennom rekruttering av klinikere med professorkompetanse.
3. Det skal skje en dobling av ekstern inntjening i løpet av strategiperioden.
 - a. Det er en målsetting at alle søknader fra NLSH skal være støtteverdige.
 - b. NLSH skal tilstrebe en andel på 15 og 20 % av midlene som er til fordeling fra Helse Nord.
 - c. NLSH skal i økende grad motta finansiering fra Norges forskningsråd og EU.
 - d. Brukerperspektivet skal så langt det lar seg gjøre innarbeides i søknader om ekstern finansiering fra NLSH.
4. Det skal skje en dobling i antall publiseringer i løpet av strategiperioden.
 - a. Andelen publikasjoner på nivå 2 skal ligge på cirka 20 %.

¹² Styresak 19/2015 - <http://www.helse-nord.no/styremoter/styremote-i-helse-nord-rhf-26-februar-2015-sak-8-24-article114468-20356.html>

- b. Det skal legges til rette for publisering i tidsskrifter som tilbyr Open Access.
5. Innen utgangen av 2016 skal NLSH utrede foretakets tilnærming Intellectual Property Rights (IPR). Dette innebærer gjennomgang av rutiner, ansvarsforhold, rammer og regelverk som ivaretar og sikrer rammene for innovasjonsvirksomhet i foretaket.
 6. Internt og eksternt rettet forskningsformidling som sikrer økt synliggjøring av NLSHs forsknings- og innovasjonsaktivitet skal vektlegges. Forskningsformidling i forlengelsen av brukermedvirkning (formidling innrettet mot pasienter, pårørende og brukerorganisasjoner) er av særlig betydning.
 7. Alle aspekter ved forskningsetikk som oppgave- og ansvarsområde skal gjennomgås og synliggjøres både administrativt og overfor forskerne. Dette skal prioriteres og gjennomføres så tidlig som mulig i strategiperioden.
 8. Seksjon for forskning skal legge administrativt til rette for realisering av NLSHs resultatmål. De interne forskningsmidlene skal ses opp mot de føringene som legges i forskningsstrategien. Brukerrepresentant skal delta i tildelingsmøtene for interne midler.

Det er ønskelig å legge frem årlige rapporter for NLSHs styre som viser måloppnåelse i forhold til de målsettinger som er definert i dette dokumentet. Evalueringer av forskningsstrategien vil også bli foretatt underveis i perioden. Frekvensen på disse vil bli nærmere definert.

6. Oppsummering

Forskningsstrategien for perioden 2015 – 2025 tar til orde for en offensiv tilnærming til forskning. Den mest nærliggende årsaken er at dette bidrar til å sikre og styrke kvaliteten i pasienttilbudet. Dernest er forskning av grunnleggende betydning med tanke på spesialisttilbudet internt i foretaket. Innen psykisk helse og rus har man stått og står delvis fortsatt i fare for å miste retten til å gjennomføre fullstendig spesialisering på grunn av relativt få forskere og lite forskningsomfang. Mulighetene for helhetlig spesialistutdanning på fagområder der NLSH foreløpig ikke har denne godkjenningen kan være et langsiktig mål. For det tredje er forskning en aktivitet som strategisk sett styrker NLSH og som bidrar til å gjøre helseforetaket mer konkurransedyktig i tiden som kommer.

Direktør
Paul Martin Strand
Nordlandssykehuset HF
8092 Bodø

Vår saksbehandler: Merete Lian
Vår ref: 013/2015

Vår dato: 10.04.2015
Deres ref.:
Medlemsnr.:

Høringsvar Nordlandssykehusets forskningsstrategi for perioden 2015-2025 fra Norsk Sykepleierforbund (NSF)

Forskning er grunnlaget for utøvelse av kunnskapsbasert praksis. Nordlandssykehuset HF har vært pilot for pasientsikkerhet og styret i Nordlandssykehuset HF har vedtatt fortsatt satsing på pasientsikkerhet og kvalitet. Pasientsikkerhetsprogrammet "I trygge hender 27-7, strategi 2014-2018" tar opp sammenhengen mellom forskning på pasientsikkerhet og forbedringsarbeid, blant annet med mål om å styrke den forskningsbaserte kunnskapen om pasientsikkerhet og forbedringsarbeid.

Ny forskningsstrategi for Nordlandssykehuset HF bør koble sammen forskning og fornyelsesarbeid. Nyskaping krever at flere vitenskapelige miljøer utvikles utover det medisinske faglige.

NSF er positiv til at det lages en forskningsstrategi, men virkeperioden er lang, 10 år. Det kan skje store endringer innenfor en 10 års periode.

Helsefag er tatt med i oversikten over forskning ved NLSH. Imidlertid er det en kunstig oppdeling mellom somatikk, helsefag og psykiatri/rus. Helsefaglig forskning omfatter både somatikk og psykiatri/rus. Det vil være mer hensiktsmessig å opprettholde delingen somatikk og psykiatri/rus og under dette spesifisere hvilke fagområder personene med doktorgrad og doktorgradsutdanning tilhører. Med fagområder mener NSF medisinske fag, sykepleievitenskapelige fag, og andre helsevitenskapelige fag som fysioterapivitenskap mv. Det er viktig å synliggjøre hva forskningen omfatter.

Det bør utvikles plan for hvordan Nordlandssykehuset HF kan utdanne og rekruttere sykepleiere med forskningskompetanse.

Planen bør inneholde insentiver for å inkludere sykepleiere inn i allerede etablerte forskningsgrupper i Nordlandssykehuset HF.

I tillegg bør Nordlandssykehuset ha en gruppe sykepleiere med forskningskompetanse som kan bidra med mer kunnskapsutvikling og implementering.

Til det siste kan sykepleiere med mastergrad ha en viktig rolle. Flere videreutdanninger i spesialsykepleie er nå lagt om til mastergradsutdanning og Nordlandssykehuset HF bør legge til rette for at utdanningskandidatene kan gjennomføre hele mastergradsforløpet.

Strategien er relativ generell, og det pekes ikke på spesifikke områder for forskningsaktiviteten.

Områder Nordlandssykehuset satser spesielt på kunne vært nevnt, eks. pasientsikkerhet. Også tjenenesteutvikling er viktige områder for helseforskning. Nordlandssykehuset HF har innført systemet REETS og flere systemer innføres med hensikt om å øke pasientsikkerhet. Forskning på effekt av dette kan være et område som bør nevnes i strategien.

Tverrfaglig forskning er ikke nevnt. Det er et stort potensial i å utvide fokuset i medisinske forskningsprosjekter til å omfatte flere fagområder utenfor de tradisjonelle medisinske fagområdene.

Involvering av sykepleierforskning og sykepleiefaglige problemstillinger i medisinske forskningsprosjekter vil gi synergieffekter.

Forskningen vil bli mer helhetlig. Datamaterialene vil bli bedre utnyttet, og det faglige samarbeidet på tvers av profesjoner bedre.

Under tiltaksområder punkt c nevnes i siste setning: tilsvarende vil også være viktig for alle andre masterutdanninger som har relevans for foretaket. Her bør de nevnes.

Medisinerutdanningen har alt for stor plass og de andre bør også tillegges vekt.

Det er fint at postdoc - stillinger nevnes spesielt. Disse stillinger er spesielt viktig med tanke på en videre forskningskarriere, og ikke minst når det gjelder å fylle på med flere som kan ta ansvar for forskningen i framtiden.

Kompetent forskningsledelse er ikke nevnt. Dette bør omtales fordi det er viktig element som kan bidra til å fremme forskningen i Nordlandssykehuset HF.

Under resultatmål er det listet opp en rekke mål, imidlertid er det ikke tidfestet når disse målene skal nås.

Med tanke på at strategien skal gjelde i 10 år, så er det uheldig, da kan man skyve på måloppnåelse i lang tid framover.

Open acces publisering er nevnt i punkt 4 b under resultatmål. Dette er en viktig trend nå.

Forkningsrådet har nå en policy på at forskning skal publiseres i open access tidskrifter.

Det samme gjelder universitetene. Det betyr at det må avsettes egne midler til dette.

Ellers savnes i planen et oversikt over overordnede rammebetingelser.

Planen er tenkt gjennomført i den enkelte klinikk. NSF savner en oversikt over økonomiske midler avsatt til forskning og hvordan disse eventuelt er planlagt fordelt til klinikkene.

NSF har ikke hatt innsyn i mandatet som ligger til grunn for strategien, og vil nevne at strategien bør ha med sammenhengen med andre planer slik at enkelte profesjoner ikke utelukkes fra forskning. Nordlandssykehusets strategi for kvalitet og pasientsikkerhet kan bli vanskelig å innfri.

En oppramsing av områder vil være:

- Utdanning - og kompetansestrategi som øker og legger til rette for økt sykepleieforskning.
- Oversikt over tilgjengelige forskningsmidler og fordeling av disse.
- Klinikkenes rammer og mulighet til å øke sykepleiefaglig forskning.
- Permisjoner og ordninger som er kjent og gjort tilgjengelig for flere profesjoner.
- Oversikt over forskningsutvalg og sammensetning av dette. Sykepleiere må være representert.
- Oversikt over hvordan forskningsledelse er planlagt.
- Oversikt over samarbeid med Universitetet i Nordland og Nordlandssykehuset HF med mål om å legge til rette for økt praksisnær sykepleieforskning
- Oversikt over eventuelle tverrfaglige forskningsnettverk som kan bidra til å utvikle flere vitenskapelige miljøer slik at all behandling og sykepleie praktiseres kunnskapsbasert.

Med vennlig hilsen

Merete Lian
Foretakstillitsvalgt Norsk Sykepleierforbund
Nordlandssykehuset HF

